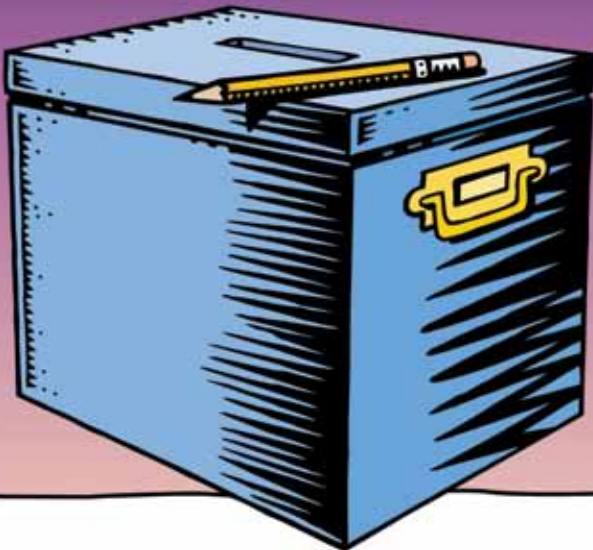

İZMİR AKADEMİK MESLEK ODALARI PLATFORMU

**EŞİT, ÖZGÜR,
DEMOKRATİK
BİR TÜRKİYE İÇİN
GÖRÜŞ VE ÖNERİLER**

**SEÇİMLER
2011**

ÖNSÖZ

Ülkemiz için önemli bir dönemde genel seçimlere gidiliyor. Türkiye'nin gündeminde bir çok sorun çözüm bekliyor. Bunların başında demokrasi, istihdam, sağlık, eğitim, çevre, enerji, tarım, gıda, hayvancılık, ormancılık, madencilik, hukuk, çalışma yaşamı sorunları yer almaktadır. Seçimler sonrası oluşacak meclisin önünde tüm bu sorunların yanı sıra yeni bir sivil anayasa çalışmasının da yer alacağı öngörülmektedir. Yalnızca bu nedenden dolayı bile yeni oluşacak meclisin niteliği çok önemlidir.

Toplumumuzda 12 Eylül Anayasası'nın tümden yürürlükten kalkması ve yerine **eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik** bir anayasa oluşturulması talepleri günden güne daha güçlü bir şekilde dile getiriliyor. Yeni anayasayı yapmaya talip olan yeni meclisin toplumun her kesimini eşit şekilde temsil etmesi gerekirken 12 Eylül döneminden kalma anti demokratik %10 seçim barajı bu temsiliyeti mümkün kılmamaktadır.

Diğer yandan uzun yıllardır halkımıza dayatılan, sosyal hukuk devletini yok eden, küresel kapitalizmin çıkarları doğrultusunda şekillendirilen politikalar halkımızı; işsizlik, yoksulluk, yolsuzluk, adaletsizlik, eşitsizlik, umutsuzluk ve karamsarlık girdabına mahkum etmiştir.

Bununla birlikte siyasi iktidarın devleti ele geçirme operasyonları halk içinde kamplaşma ve kutuplaşmalara neden olmuştur. 12 Eylül döneminin anti demokratik yasaları siyasi iktidar tarafından her türlü muhalefeti susturmak amacıyla kullanılmaya çalışılmaktadır.

Ayrıca istihdam yaratmayan, ranta dayalı ekonomide büyüme sağlamış gibi görünse de işsizlik yoksulluk toplum içinde dayanışmayla çözülemeyecek noktalara ulaşmıştır.

İzmir Akademik Meslek Odaları Platformunu oluşturan 27 meslek odası, ülkemizin içinde bulunduğu sorunlara ilişkin olarak görüş ve önerilerini kamuoyuyla paylaşmayı görev saymaktadır.

Bu amaçla 2011 genel seçimlerine giderken ülkemizde çözüm bekleyen sorunlar 15 ana başlıkta toplanmış, **İzmir Akademik Meslek Odalarının** Türkiye'nin ekonomik, siyasi ve sosyal sorunlarına genel bakışını içeren bu broşür hazırlanmıştır.

İzmir Akademik Meslek Odaları Platformu olarak tüm üyelerimizi ve halkımızı, eşit, özgür, demokratik, laik sanayileşen bir Türkiye, planlı, sağlıklı, güvenli bir kentleşme hedefiyle bu broşürde yer alan görüş ve önerileri çalışma programına yansıtacak, yaşama taşıyacak kararlılıktaki parti ve adaylara destek olmaya çağırıyoruz.

İzmir Akademik Meslek Odaları Platformu
Mayıs 2011

GİRİŞ

Küresel kapitalizmin tarihin en derin krizlerinden birinin etkileri henüz silinmemişken dünyada bir yandan Arap ülkelerinde ardı ardına patlak veren halk isyanları, diğer yandan Japonya'da deprem sonrası meydana gelen nükleer reaktör kazalarıyla gündemi meşgul ettiği bu günlerde, Türkiye halkı kendisi için önemli bir dönemeç sayılabilecek genel seçimlere hazırlanıyor.

8 yıllık AKP İktidarı döneminde ülkemizde önemli değişimler yaşanmıştır. Bu süre zarfında Avrupa Birliği'ne üyelik süreci başlatılmış, Avrupa müktesebatına uyum süreci adı altında gerçekleştirilen çok sayıda yeni yasa ve yasa değişikliği ile bir yandan Devletin yapılanmasında önemli değişiklikler meydana gelmiş diğer yandan enerji, çevre, gıda, çalışma yaşamı, maden, sağlık, vb bir çok alanlarda yeni düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemelerin ortak yanlarına bakıldığında, bu alanların piyasaya terk edildiği, kamu denetiminin kaldırıldığı, sosyal devlet olgusundan tamamen uzaklaşıldığı, çalışma yaşamında ise güvencesizliğin, sendikasılaştırmanın, taşeronlaştırma yöntemiyle sömürünün ağırlaştırıldığı görülmektedir.

Ülke genelinde kamu kurumları eliyle yürütülen denetimler, piyasa faaliyetleri içerisinde yer alan şirketlere devredilmeye çalışılmış, devletin özellikle yatırım ve işletme kalemleri gün geçtikçe azaltılmıştır. Bu dönemde ardı ardına gerçekleştirilen özelleştirmelerle Cumhuriyet tarihi boyunca halkın vergileriyle gerçekleştirilen yatırımların önemli bir kısmı satılmış, satılan işletmelerin daha sonraki devir bedelleriyle yok pahasına peş keş çekildikleri ortaya çıkmıştır.

Diğer yandan askeri vesayet ve darbeler geleneğinin son bulması yönündeki kamuoyunu da arkasına alan AKP hükümeti bu dönemde askerlerin sivil mahkemelerde yargılanmalarına ilişkin hükümleri yasalaştırırken, diğer yandan yeni anayasa ve yasa değişiklikleri ile yargıyı da yeniden şekillendirmeye çalışmaktadır. Yine bu istikamette 12 Eylül dönemi, çeteler ve derin devlet anlayışıyla mücadele ediliyor görüntüsü yaratılmaya çalışılmış, bu kapsamda başlatılan Ergenekon soruşturması ile geçmişte devlet eliyle birçok suç işlemiş ve kamuoyunca da kötü sicilleri çok iyi bilinen asker, emniyetçi, bürokrat ve bir kısım derin devlet personeli tutuklanmış ancak sonraki süreçte dava sulandırılarak içinden çıkılmaz bir noktaya yani çözümsüzlüğe sürüklenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda dava ile ilgisi olmayan bir çok emekli, muvazzaf asker, sivil, yazar, öğretim görevlisi tutuklanarak yargılanmaya başlanmıştır. Seçimlere hazırlandığımız bu günlerde ülke gündeminde önemli bir yer tutan ve özellikle Ergenekon soruşturmasının aydınlatılması için çalışan gazeteciler Nedim Şener ve Ahmet Şık'ın bu soruşturma kapsamında tutuklanmış olması, zaten şüpheli bir biçimde sürdürülen Ergenekon soruşturmasını gülünç hale getirmiştir.

Yürütme, yasama ve yargı'da bu gelişmeler yaşanırken, güdülen politikalar ve uygulamaların sonucu olarak, ülke sermayesi büyük ölçüde el değiştirmekte, bir taraftan asker Cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir şekilde siyasetten el çektirilmeye çalışılırken, buna karşın polis teşkilatı ve özel yetkili mahkemeler eliyle toplumda siyaset dışı bir hegemonya mekanizması oluşturulmaya çalışılmaktadır

Tüm bu manzaraya bakıldığında, ülkemizde Cumhuriyetin kurulumundan bu güne geçen dönemde yaşanan hatalar ve gelinen son noktada devletin çürümü

tüm kurumları ve askeri vesayet yapısı son on yıllık dönem içinde AKP hükümeti tarafından fırsat olarak değerlendirilmiştir. AKP bu dönem içinde değişim sloganı altında gerçekleştirdiği politikalarla devletin çürümüş bütün yapılarını uluslar arası sermayenin çıkarları doğrultusunda yeniden düzenlemiş, ve bu düzenlemeleri güvence altına almak için de her alanda belki de Cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir kadrolaşma yaratılmıştır. Siyasi iktidar bu yolla kendi burjuvazisini, kolluk kuvvetlerini, medyasını ve yargısını oluşturmuş, tek başına iktidar olmanın verdiği tüm yetkileri bunun için pervasızca kullanmaktan çekinmemiştir.

AKP tüm bu yaptıklarını Avrupa Birliği geçiş sürecinde edinilmeye çalışılan Avrupa standartlarında bir demokrasi söylemiyle halka tanıtmış, değişim adına gerçekleştirilen bu uygulamalar; karşısında başta ana muhalefet partilerinin ve bürokrasinin var olan rejimi savunan politikalarıyla karşı çıkması sonucunda, halkın önemli bir bölümünün desteğini almayı başarmıştır.

AKP iktidarı 2010 yılında gerçekleştirilen Anayasa değişikliği referandumunda bu yolla almış olduğu desteği 12 haziran 2011 seçimlerinde 3. kez tek başına iktidar dönemi için kullanmak istediği açıktır. Bu dönem 8 yıllık süreçte gerçekleştirilmeye çalışılan iktidar değişikliği çalışmalarına kalıcı bir son noktayı koyma dönemi olarak görülmektedir.

Türkiye bu gün itibarıyla, bir yandan devleti topluma ve bireye karşı koruma esasına dayalı bir otoriter zihniyet, diğer yandan da toplumu tek biçimli ve değerli bir birlik bütünlük olarak gören dinsel ya da etnik özcülüğün tahakkümü arasında sıkışmış durumdadır. Başta AKP olmak üzere bir çok siyasi parti demokrasi, özgürlük, eşitlik söylemlerine sahip olsalar bile bu iki seçeneğin dışında demokrasi adına herhangi bir programa sahip olmadıkları açıktır.

Bu sıkışmışlıktan kurtulmanın biricik yöntemi toplumun görüş açısını çürümüş ve haysiyetini yitirmiş siyaset oyunlarından alıp, insanı odağına alan, emekten ve halktan yana, eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik taleplere çevirmektir.

İzmir Akademik Meslek Odaları Platformu olarak tüm üyelerimiz ve İzmirliileri çağdaş, laik, demokratik, üreten, sanayileşen bir Türkiye ve çağdaş, planlı, sağlıklı, güvenli bir kentleşme hedefiyle bu broşürde yer alan değerlendirme ve önerileri çalışma programlarına yansıtacak, yaşama taşıyacak kararlılıktaki parti ve adaylara destek olmaya çağırıyoruz.

Demokrasinin Temel İlkeleri ve Eşitlikçi, Özgürlükçü ve Demokratik bir Anayasa Talebi;

1. Cumhuriyetin kurulduğu yıllardan beri çeşitli toplumsal kesimlerin iktidar mücadelesine tanık olmuş ülkemizde, demokrasi tüm kurum ve kurallarıyla hayata geçememiş, siyasi iktidarlar, vesayet rejimleri ile iktidarı elde tutma pahasına devletin bekası için, halkın devlete kul sayıldığı, her türlü hak kayıplarının yaşandığı, keyfi uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Başta anayasa olmak üzere her türlü yasal düzenlemeler bu keyfi yönetimlere olanak tanyacak biçimde oluşturulmuştur.

2. Yüzyıla yakın bir geçmişi olan Cumhuriyet çeşitli dönemlerde gerçekleştirilen darbelerle bir türlü istikrarlı bir demokrasi geleneğine sahip olamamıştır. Bu geleneksizlik ile birlikte günöbirlik politikalar ve siyasi kadrolaşma devletin tüm kurumlarını çürötmüştür. Bu çürümüşlükten kurtulmak ve sağlıklı ve istikrarlı bir demokrasi geleneğine sahip olmak için başta 12 Eylül Anayasası olmak üzere devletin tüm kurumlarının ve siyasetin yeniden yapılandırılmasına ihtiyaç vardır.

3. 12 Eylül faşist darbesinin ürünü olan 1982 Anayasası tüm sonuçlarıyla tüm den yürürlükten kaldırılmalı, yerine;

a. Militarist devlet ve toplum düzeni yada günümüzde ikame edilen güvenli rejimi anlayışı zihniyetinden arınmış;

b. Yurttaşlığı, herkesin etnik kökeni, dinsel inançları, mezhebi, cinsiyeti, cinsel yönelimi, siyasi görüşleri nedeniyle ya da başkaca bir nedenden dolayı ayrımcılığa uğramaksızın, eşit hak ve sorumluluklar ile donatılacağı biçimde yeniden tanımlayan;

c. Eşitlik ilkesini, yalnızca **“hukuk önünde eşitlik”** statüsü olarak görmeyen; Sosyal adalet ve dolayısıyla eşitliğin sağlanması için çalışanların ekonomik ve sosyal haklarını neo-liberal saldırganlık karşısında koruyan, güçlendiren ve güvence altına alan; Bu yolla toplumda bir ortak adalet ölküsünün paylaşılmasını sağlayan;

d. Yurttaş bir düzen mantığı içinde **“uyruk”** durumuna düşürmeyen;

e. Hak ve özgürlükleri sınırlandırmayan; güvence altına alan;

f. Özgürlük ilkesini, yurttaş özgürlüğünün kayıtsız şartsız tesisi olarak yapılandıran;

g. Adalet ilkesinin hak ve yasaya uygunluk olarak tesisi için yargı bağımsızlığını kayıtsız şartsız sağlayan;

h. Doğal ve kültürel varlıkları tüketilecek bir kaynak olarak görmeyen; İnsanlarla birlikte tüm canlıların yaşam sürekliliğini güvence altına alan;

i. Hangi dinsel, etnik, dinsel, mezhepsel, cinsel yönelim ve cinsiyetten olursa olsun, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan ve ortak yaşama iradesine sahip olan herkesi yurttaş sayan, ayrımcılığı reddeden, çoğulculuğu ve çok kültürlülüğü, sosyal adaleti toplumsal barışın ve siyasi yaşamın esası olarak gören, devleti bu amaç ve ilkeler doğrultusunda kuran ve yükümlendiren eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik bir anayasa yürürlüğe sokulmalıdır.

4. Yeni Anayasa toplumun ölkemizde yaşayan herkesin eşit yetki ve kanaat gücüyle katılabildiği bir yuttaşlar arası müzakere ortamında oluşturulmalı, Anayasanın kurucu iradesi ve güvencesi yurttaş olmalıdır.

5. Yeni Anayasada her türlü ayrımcılık ve nefret suç sayılmalı, yuttaşların ekonomik, sosyal, kültürel ve kamusal yaşamın herhangi bir alanında cinsiyet, cinsel yönelim, ırk, renk, dil, din, mezhep, siyasi ve diğer kanaatler, etnik köken, servet, doğum, engellilik ve benzeri nedenlere dayalı olarak geliştirilen ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanmayı engelleyen, zayıflatan yada ortadan kaldıran herhangi bir ayrımcılığa karşı korunma hakkı Anayasal güvence altına alınmalıdır.

6. Genel seçimlerdeki %10'luk seçim barajı derhal kaldırılmalı toplumun tüm siyasi kesimlerinin parlamentoda temsili sağlanmalıdır.

7. Siyasi Partiler Yasası değiştirilmeli, parti genel başkanlarını aşırı yetkilerle donatan tüzük hükümleri iptal edilmeli, parti içi demokrasi zorunlu hale getirilmelidir.

8. Irkçı, ayrımcı, şiddet yanlısı, faşist partiler kapatılmalı, kurulmaları yasaklanmalıdır.
9. Milli Güvenlik Kurulu kaldırılmalı bu güne kadar yapılan toplantı tutanakları ve gizli yönetmelikler açıklanmalıdır.
10. Genel Kurmay Başkanlığı Milli Savunma Bakanlığına Bağlanmalıdır.
11. Ordu iç güvenlikle ilgili görev üstelenmemeli, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliği'nin darbelere yasal zemin olan cumhuriyeti koruma ve kollama bölümü kaldırılmalıdır.
12. Hak arama özgürlüğü, yani bütün vatandaşların tek tek ya da topluca, idari, adli ve anayasal yargıya başvurma hakkı sağlanmalı, bu hakkı sınırlayan tüm yasal düzenlemeler ile kullanılmasını zorlaştıran uygulamalar iptal edilmelidir.
13. Diyanet işleri Başkanlığı lağvedilmelidir. Devlet kimsenin dinine karışmamalı, dini görevli kadroları kaldırılmalı, din hanesi nüfus cüzdanından çıkarılmalıdır.
14. Partilerin hazine yardımlarından adil şekilde yararlanması sağlanmalıdır.
15. Yüz kızartıcı suçlar hariç bu ülkede yaşayan hiç kimsenin, siyasi nedenlerle seçme ve seçilme hakkı sınırlandırılmamalıdır.

HUKUK VE ADALET

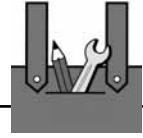
1. Demokrasinin yerleşmesi için Türkiye'nin taraf olduğu bütün uluslararası sözleşmeler iç hukuka yerleştirilmelidir.
2. Herkes ekonomik, sosyal, kültürel ve kamusal yaşamın herhangi bir alanında cinsiyet, cinsel yönelim, ırk, renk, dil, din, mezhep, siyasi ve diğer kanaatler, etnik köken, servet, doğum, engellilik ve benzeri nedenlere dayalı olarak herhangi bir ayrımcılığa karşı yasalarla korunmalıdır. Burada sıralanan nedenlere dayalı olarak geliştirilen nefret ve ayrımcılığı meşru gösteren, teşvik eden her türlü söz, eylem ve örgütlenme yasaklanmalı, suç sayılmalıdır.
3. Türk Ceza Kanunu yeniden düzenlenmeli, başta Terörle Mücadele Yasası olmak üzere düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü sınırlayan bütün yasa, yönetmelik ve uygulamalar kaldırılmalıdır.
4. Siyasi iktidarların yargıya müdahalesi önlenmeli savcı ve yargıç bağımsızlığı ve yargının demokratlaşması mutlaka sağlanmalıdır.
5. Toplumdaki bireylerin yasalar önünde eşitliğini zedeleyen ve ayrıcalığa olanak sağlayan tüm düzenlemeler (*milletvekillerinin "kürsü dokunulmazlığı" dışındaki dokunulmazlıkları, memurların ve polislerin ilişkin yasalar vb.*) iptal edilmelidir.

6. CMUK uygulamasında bölge ve ceza mahkemeleri ile ilgili getirilen sınırlamalar kaldırılmalı, uygulamalara aykırı davrananların idari ve adli yargı önüne çıkarılmaları sağlanmalıdır.
7. Eski DGM'lerin işlevini gören olağan üstü yetkilerle donatılmış Özel Yetkili Mahkemeler lağvedilmelidir.
8. Tecrit uygulamasının dayanağı olarak kullanılan Terörle Mücadele Yasası ve Cezaların İnfazı Hakkındaki Yasa derhal yürürlükten kaldırılmalıdır.
9. F tipi cezaevleri derhal kaldırılmalıdır.
10. Etkin, hızlı, demokratik ve adil bir yargılama sistemi kurulmalıdır.
11. Geçmişimizle yüzleşebilmemiz hakikatlerin araştırılması amacıyla mecliste bir komisyon kurulmalı, siyasi genel af çıkarılmalıdır.

KAMU YÖNETİMİ

1. Devletin varlık nedeni ve görevi, insan onurunu korumak, temel hak ve özgürlükleri geliştirmek, güçlendirmek ve kullanılmasının önündeki tüm engelleri kaldırmak, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaktır. Bu ilke çerçevesinde Tüm kamu kurumlarının halka hizmet etmekten daha çok siyasi iktidarların devlet içinde örgütlenme aracı olmaktan çıkarılıp, halkına hizmet eden kurumlar haline getirilmelidir.
2. Kamu kurumlarındaki her türlü bürokrasi kaldırılmalı, yurttaşın kamu kurumlarının kapısında hizmet peşinde koşması yerine hizmetin yurttaşın ayağına getirecek uygulamalara geçilmelidir.
3. İdare'nin bütün karar ve eylemleri (*Sayıştay, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Türk Silahlı Kuvvetlerin karar, eylem ve harcamaları, örtülü ödenek harcamaları, uyarma ve kınama vb.*) yargı denetimine tabi olmalıdır. Yargı denetimi “devlet sırrı” da dahil olmak üzere hiçbir gerekçeyle sınırlandırılmamalıdır.
4. Ülke çapında yerleşmiş olan, kamu yöneticilerine sınırsız inisiyatif ve ayrıcalık tanıyan, her kesin işini yaptırmak için devlet kademesinde bir tanıdık bulmasını zorunlu hale getiren bu yönetim anlayışı yok edilmelidir.

1. İş Yasası, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası, Sağlıkta Dönüşüm Yasası, Sendikalar Yasası, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası, Memurun Muhakemat-ı Yasası, Devlet Memurları Yasası vb. çalışanların sağlığı, çalışma güvenliği ve çalışma yaşamı ile ilgili yasa ve yönetmelikler kaldırılmalı; tüm mevzuat insan ve emek odaklı olarak yeniden düzenlenmeli, kıdem tazminatlarını düşürme, asgari ücreti düşürme vb içerikli **“Ulusal İstihdam Stratejisi”** geri çekilmelidir.
2. Çalışma yaşamıyla ilgili bütün uluslar arası sözleşmeleri onaylanmalı ve aykırı düzenlemeler iptal edilmelidir.
3. Dinlenme her çalışan için bir haktır. Tüm çalışanlar için tatil olanakları yaratılmalı, 8 saatlik işgünü hakkının gasp edilmesine son verilmeli; işgünü süresi, işin niteliğine göre kısaltılmalıdır.
4. Çocukların işgücü olarak üretim süreci içinde yer almaları yasaklanmalıdır.
5. Çalışanlara bütün dünyada eş zamanlı bir saldırı olan esnek istihdam kaldırılmalı, taşeronlaştırma, sözleşmeli çalıştırma ve Özel İstihdam Büroları yasaklanmalıdır.
6. İş güvencesi tüm ücretli çalışanları kapsayacak tarzda genişletilmeli, işverenlerin her türlü keyfi ve haksız işten çıkarmaları karşısında kesin işe iadeyi içerecek şekilde düzenlemeler yapılmalıdır. İşverenlerin, dava süresi boyunca işçinin ücretinden tüm mal varlığıyla sorumlu tutulması sağlanmalı ve uzun olan mahkeme sürelerinin kısaltılması için yasal düzenleme yapılmalıdır.
7. 12 Eylül anayasasıyla gasp edilen grevli toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı bütün çalışanlara yeniden tanınmalı; kamuda ve özel sektörde hak grevi, dayanışma grevi ve genel grev yasal güvenceye alınmalı, lokavt yasaklanmalıdır.
8. Sosyal güvenlik sistemi tüm sosyal tarafların içinde yer aldığı, çalışanların ağırlıklı olarak denetleyebildiği özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. İşleyişi demokratikleştirilmeli, yönetimin oluşturulmasında çalışanların çoğunluğu sağlanmalıdır.
9. Sosyal güvenlik bütün ücretli çalışanları kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmalı, kayıt dışı ekonomi ve kayıt dışı işçiliği engelleyici önlemler alınmalıdır.
10. Tüm çalışanlar için sosyal güvence ve sendikalaşma şartı getirilmelidir.
11. Emekçilerin mücadelelerinin ve sosyal devlet anlayışının bir ürünü olan sosyal güvenlik kurumlarının korunması, bu kurumlara katılımın yaygınlaştırılması, verilen hizmetlerin kalitesinin ve kapsamının artırılması sağlanmalıdır.

12. Yaşamını emeği ile sağlayan köydeki ve kentteki her yurttaşın, çocukların, kadınların, yaşlıların, güçsüzlerin, güvenli bir geleceğe kavuşturulmaları, eğitim, sağlık, uygun koşullarda konut gibi sosyal hizmetlerden yararlanmaları devletin bir yükümlülüğü olmalı ve bu amaçla kamusal kaynaklar seferber edilmelidir.
13. Prim yükümlülüklerini aksatan işverenlere ağır yaptırımlar uygulanmalıdır.
14. Bütün özelleştirmeler durdurulmalı, özelleştirilen sağlık üniteleri ve hizmetleri kamuya devredilmeli; kamudan özel sektöre kaynak aktarımına son verilmelidir.
15. İşsizlik sigortası fonu, yalnızca işsizlik sorununun muhatabı emekçiler için kullanılmalı, hükümet ve sermayenin amaç dışı kullanım yolları kapatılmalıdır.
16. Aynı iş yerinde farklı kanunlara tabi olarak, farklı statülerde çalıştırılmanın önüne geçilmelidir.
17. 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Yasa ülkemiz mühendis, mimar ve şehir plancıları aleyhine olan özelliklerinden arındırılmalıdır.
18. Kamu çalışanlarının fiili ve meşru mücadelesini reddeden, mevcut haklarını kısıtlamayı, sendikaları dernek statüsüne dönüştürmeyi öngören her türlü yasal düzenlemeden vazgeçilmelidir. Kamu çalışanları için grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı yasal güvence altına alınmalıdır.
19. Sözleşmeli personel, kadro karşılığı sözleşmeli personel uygulamasına son verilmelidir.
20. Kamuda işe alınmada uygulanan sınav yönetmeliğindeki sözlü sınav uygulamasına son verilmelidir.
21. Kamuda atama ve terfiler, objektif kriterlere dayandırılmalı, çalışanlarla ilgili bütün kararlarda sendikalar müdahil olarak yer almalıdır.
22. Sendikal çalışmalar dolayısıyla verilen disiplin cezaları ve sürgünler tüm sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmalıdır.
23. Meslek ve işyeri sendikacılığı reddedilmeli, işkolu sendikacılığı esas alınmalıdır.
24. İş sağlığı ve güvenliği yasal mevzuatı tüm işyerlerini kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir. İş güvenliği, işçi sağlığı tümüyle işverenin sorumluluğuna alınmalı yaptırımlar ağırlaştırılmalıdır. Devletin iş güvenliği ve sağlığı konusunda denetim kadrosu genişletilmeli kamusal denetimlerde meslek odalarıyla işbirliğine gidilmelidir.
25. Asgari ücret vergiden muaf tutulmalıdır.
26. Çocukların iş gücü olarak kullanılması yasaklanmalıdır.
27. Kamuda atama ve terfiler, objektif kriterlere dayandırılmalı, çalışanlarla ilgili bütün kararlarda sendikalar müdahil olarak yer almalıdır.

28. Yıllarını vererek çalıştıkları ve pek çok üretilen değerde emeği olan emeklilerin, sosyal hakları ve ücretleri düzenlenerek insanca yaşayacak seviyeye çıkarılmalı, emeklilerin örgütlenme ve hak arama kanallarının önündeki engeller kaldırılmalıdır.

29. İşsizlik Sigortası Fonu, yalnızca işsizlik sorununun muhatabı emekçiler için kullanılmalı, hükümet ve sermayenin amaç dışı kullanım yolları kapatılmalıdır.

30. ÇSGB tarafından hazırlanan **“İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kanun Tasarısı Taslağı”** Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türk Tabipleri Birliği, sendikalar ve üniversitelerin görüşleri alınarak yeniden düzenlenmelidir.

31. Başta KOBİ’ler olmak üzere 50’den daha az işçi çalıştırılan işyerlerinde ortak İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Birimlerinin kurulması yasalarla güvence altına alınmalı ve dolayısıyla bu işyerlerinde iş güvenliği mühendisi istihdam edilmelidir.

32. **“İş Güvenliği Mühendisliği”** kavramı, yeni bir yönetmelikle yeniden tanımlanmalı, 50’den fazla işçi çalıştıran sanayi işletmelerinde tam zamanlı iş güvenliği mühendisi çalıştırılması zorunlu hale getirilmeli; TMMOB’ye bağlı ilgili Odalar etkin bir denetim işlevi üstlenmelidir.

33. İş güvenliği mühendisi, işyeri hekimi, işyeri sağlık memuru ve hemşirelerin mesleki bağımsızlıkları sağlanmalıdır.

34. İşçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin kamusal bir hizmet olarak algılanması sağlanmalı, çalışma koşulları arasındaki nedensel ilişkileri araştırarak ve bilimsel araştırma yapacak kurumlar oluşturulmalıdır.

35. Eğitim ve öğretim müfredatı, orta öğrenimden başlanarak işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunu da içerecek şekilde yeniden düzenlenmeli, bütün okullarda işçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimi yapılmalıdır.

36. İş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçilebilmesi için işyerlerinde **“önce insan, önce sağlık, önce iş güvenliği”** anlayışı yerleştirilmeli; işçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimine önem verilmeli, eğitim almamış çalışana işbaşı yaptırılmamalıdır.

37. Meslek hastalıklarına ilişkin çalışmalar geliştirilmeli, meslek hastalıkları hastaneleri işlevlerine uygun olarak yapılandırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

38. İş güvencesi ile iş güvenliğinin birbirini tamamladığı gerçeğinden hareketle, tüm çalışanlar için, insana yakışır **“norm ve standartta”** bir iş yasası hazırlanmalıdır.

39. Sigortasız ve sendikasız çalıştırma önlenmeli, kayıt dışı ekonomi kayıt altına alınmalıdır.

40. İş kazası araştırmaları gerçekçi ve güvenilir olmalıdır. İşyerlerinde kaza ve meslek hastalıklarına ait bilgiler bir veri tabanında toplanmalı, bu bilgilerden ölçme ve değerlendirme amaçlı yararlanılmalıdır.

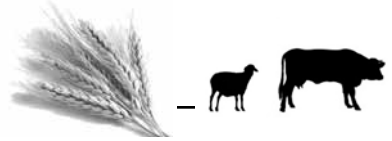
41. İşçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimlerinde ilgili meslek örgütleri yetkilendirilmelidir.
42. Taşeronlaştırmaya her alanda ve her anlamda son verilmelidir.
43. Tüm çalışanlara iş güvencesi sağlanmalı, toplu sözleşmelerde işçi sağlığı ve iş güvenliği konularına kapsamlı biçimde yer verilmelidir.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

1. Kadın ve erkek eşit haklara sahiptir. Yaşamın tüm alanlarında fırsat ve uygulama eşitliğini fiili olarak sağlamak için, ekonomik, sosyal, hukuksal ve kurumsal gerekli düzenlemeler yapılmalı. Bu düzenlemeler Anayasa ve yasalarla güvence altına alınmalıdır.
2. Eşitlik ilkesinin gerçekleşmesini engelleyen durumlarda devlet, bu engelleri kaldırmak üzere geçici özel önlemler almalıdır.
3. Toplumda kadınlara yönelik şiddet derhal durdurulmalı, töre, namus vb nedenlerle gerçekleştirilen cinayetlerin önlenmesi için özel önlem alınmalı, bu tür suçları övenler derhal cezalandırılmalıdır.
4. Cinsiyet ve cinsel yönelim namus ve ahlak ölçülerine göre yargılanmamalı, Kimsenin cinsel yönelimi ya da cinsiyetinden dolayı gördüğü şiddetten dolayı oluşan suçlar, namus, ahlak vs. nedenlerle hafifletilmemeli bununla ilgili TCK yasasındaki tüm hükümler kaldırılmalıdır.
5. Kadınların siyaset, çalışma yaşamı, STK ve Meslek Odaları vb toplumsal yaşamın her türlü karar mekanizmalarında daha etkin yer alabilmeleri için özel önlemler alınmalıdır.

TARIM VE HAYVANCILIK

1. Ülke insanımızın sağlıklı, yeterli ve dengeli beslenebilmesi, tarım ve gıda ürünlerinin uygun fiyatla ve zamanında tüketici sofrasına ulaşması ile mümkündür. Bu çerçevede, Üretici ve tüketicini çıkarlarının ortak olduğu göz önünde bulundurulurken politika üretilmelidir.
2. Tarımını geliştirmemiş ve tarımını desteklemeyen hiçbir gelişmiş ülke olmadığı unutulmamalıdır. Bu nedenle tarım destekleri Tarım Kanununda belirtilen GSYH'nın %1'inden az olmamalı bunun üzerinde nitelikli, tarımsal yapıyı güçlendirecek şekilde desteklenmelidir.

3. Doğayla dost sürdürülebilir yaşamı hedefleyen tarım yapısı kurgulanmalı bu çerçevede İyi Tarım ve Organik tarım uygulamaları geliştirilmeli, tarımda kimyasal kullanımını azaltıcı tedbirler alınmalıdır.
4. Biyoçeşitliliğimiz ve gıda güvenliğimiz açısından Genetiği Değiştirilmiş Tohumlar kullanılmamalı, GDO'lu gıda ve yem ithalatına son verilmelidir.
5. Arazi toplulaştırma işlemleri hızlandırılarak bir önce tamamlanmalı ve her yıl yaklaşık 1 milyon artan nüfusumuzu doyurabilmek ve tarımsal gelirimizi arttırarak kırsaldaki yoksulluğ son vermek için yılda 400 000 dekar tarım alanımızı sulamaya açmalıyız.
6. Gelecekte daha önem kazanacak olan suyu etkin ve verimli kullanmak için Basınçlı sulama sistemleri desteklenmelidir.
7. Kamu kaynaklarının doğru kullanılması ve yapılan projelerden gerekli yararın sağlanabilmesi açısından tüm tarımsal projelerin Ziraat Mühendisleri tarafından hazırlanması ve oda onaylarının aranması gereklidir.
8. Çiftçinin maliyetlerini yükselten enerji, tohum ve gübrede ÖTV kaldırılmalıdır.
9. Küçük çiftçilik reddetmeyen, onların verimliliğini kooperatif yapılarıyla arttıran bir tarım sistemi kurgulanmalı, kooperatifler desteklenmeli tarımsal kooperatif ve tarımsal birlikler karmaşası ortadan kaldırılmalıdır.
10. Çiftçinin bilgi ve teknolojiyle buluşturulması için öncelikle kamusal yayım hizmetleri sürdürülmeli ve Tarım Danışmanlığı sistemi Tarım Danışmanları üzerinden uygulanacak destekleme yöntemleri ile geliştirilmelidir.
11. Çöken Türkiye Hayvancılığını ayağa kaldırmak ve dışa bağımlılıktan kurtarmak için Et Balık Kurumu yapısı yeniden bir müdahale kurumu olarak düzenlemeli, çayır mer'a alanlarımız korunmalı ve ıslah edilmeli, koyun ve keçi yetiştiriciliği desteklenmelidir.
12. Organize Hayvancılık bölgeleri kurulmamalıdır.
13. Pazarlama ve Fiyatlardan kaynaklı sorunların etkisini en aza indirmek için Lisans'lı depoculuk işler hale getirilmelidir.
14. Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ye ait fabrikaların özelleştirilmesinden vazgeçilmelidir.
15. 5403 Sayılı Toprak Kanunu ve ilgili yönetmelik gereği çalışan toprak koruma kurularının yapısı değiştirilerek toprak dağıtma kurulları gibi, çalışması engellenmeli ve böylece tarım alanlarımızın amaç dışı kullanımı önlenmelidir.
16. Tarımsal üretimde verim ve verimliliği arttırmak üzere araştırma enstitülerinin yapısı güçlendirilmeli ve kamu araştırmacığı, üniversite ve özel sektör entegrasyonu sağlanmalıdır.

17. Çiftçinin finans ihtiyacını karşılayacak bir finans kuruluşuna ihtiyaç vardır. Bunun için Ziraat Bankası üretici örgütlerine devredilmelidir.

18. Sektörün daha iyi işleyebilmesi açısından, tarımsal politikaların belirlenmesi sırasında uygulayıcılara en doğru bilgilerin sunulabilmesi için **“Tarımsal Veri Tabanı”** oluşturulmalıdır.

19. Ürün Konseylerinin yapısı ve işleyişi özerk hale getirilmelidir.

20. Mayınlı araziler temizlenerek bölge çiftçisine verilmelidir.

21. Halkın gıda ihtiyacını karşılayacak üretim alanlarında enerji bitkileri üretimine izin verilmemelidir.

22. Üretim Havzaları su havzaları dikkate alınarak yeniden belirlenmeli ve planlı üretime geçilmelidir.

23. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı kırsal kalkınmayı, gıda güvenliği ve güvencesini temel alarak, sektörü yönlendirecek ve sektörün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.

ORMANCILIK

1. Ormançılık Sektöründeki Beklentiler: Öncelikle ormanların kamusal bir varlık olduğu ve daha sağlıklı bir gelecek için vazgeçilemez nitelikte olduğu unutulmamalıdır. Yönetimler, en kolay vazgeçilecek kamu malı olarak gördükleri ormanları, koruyup geliştirmeyi ana erek yapmalıdır. Geçmişte oy deposu gibi görülen kırsal nüfusun niteliği ve istemleri artık değişmiştir. Bu gün için orman alanını azaltıcı düzenlemeler, bu konudan çıkarları olan küçük bir gruptan, destek görürken toplumun çoğunluğunun tepkisini almaktadır. Kent nüfusunun artmış olması insanların ormanlardan ekolojik, sosyal ve kültürel isteklerini artırmıştır. Nitekim 2/B konusundaki toplumsal direnç bunun en önemli kanıtıdır.

2. Özel Ağaçlandırmalar: Anayasanın **“Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz”** hükmü **“özel ağaçlandırma”** yöntemiyle aşılmaya başlanmıştır. Buralar ceviz, badem gibi kültür bitkileriyle tarım alanına dönüştürülmekte, orman bütünlüğü bozulmaktadır. Buralarda tarımsal ürün yetiştiren vatandaşlar **–işin gereği olarak–** tarımsal ilaç ve gübre kullanmakta, ulaşım amacıyla araçla gidip gelmekte ve ekolojik dengeye ciddi zararlar verilmektedir. Yönetmelik gereği etrafının dikenli tel ihata ile çevrilmesi faunanın dolaşımını engelleyerek biyolojik çeşitliliğe zarar vermektedir. Bunların çok büyük çoğunluğu üst havzada, yani içme ve kullanma sularının kaynağı olan yerlerde dir.

Özel ağaçlandırma talepleri gerçekten tarımla uğraşan kişilerden gelmiş olsa, belli sınırlar içinde doğru ve yararlı da olabilir. Ancak, büyük çoğunluğu ileride buraların mülkiyetine de sahip olma; konut, yazlık, villa yapabilme amacıyla davranmaktadır. Orman Genel Müdürlüğü’nün çalışanları **(bilgilere ulaşma olanağına sahip olma**

kolaylığından yararlanarak) çok sayıda sahaya müracaat etmiş, argo söylemiyle “**saha kapatmıştır**”.

Özel ağaçlandırmada kişi “**bozuk veya açıklık alanın ağaçlandırılmak üzere kendisine tahsisini**” talep etmekte ve koşullar uygunsuzsa, kendisine bu amaçla 49 yıllığına alan tahsis edilmektedir. Bu sırada dosya hazırlığı için, alanın büyüklüğüne göre 1000–1500 lira dolayında bir masrafı olmaktadır. Kişinin ağaçlandırmadan vazgeçmesi durumunda bu tahsisin iptali ve aynı usullere göre yeni talep sahiplerine tahsisi gerekirken buralar ticarete konu hale gelmiştir. Yani, tahsisi alan kişiler, burası kendisinin özel mülküymüş gibi, yerin büyüklüğüne ve konumuna göre (*deniz görüyorsa, yola yakınsa, elektrik ve su kaynaklarına yakınsa vb.*) buraları fahiş fiyatlarla satmaya başlamıştır. Sonuçta kendine ait olmayan bir yer ticarete konu edilmekte, vergisiz ve haksız kazançlar elde edilmekte, hatta kara para aklanmasında kullanılmaktadır.

3. 2-B Arazilerinin Satışı: 2011 yılında uygulanacak seçim propagandalarına dayanak olacak şekilde, 2-B arazilerinin satışı yine gündeme getirilmiştir. 2-B konusu toplumsal bir yara niteliğindedir. Bu konunun çözümü için, ormancılık meslek örgütlerinin bir araya gelerek oluşturduğu “**Ormanlarımıza Sahip Çıkalım Birliği**” tarafından üretilen üçlü öneri dikkate alınmalı, uygulanmalı ve bir daha kamuoyunun önüne gelmeyecek şekilde sonuçlandırılmalıdır. Aksi halde her on-yirmi yılda bir konu yeniden toplumsal yara haline gelecektir. Söz konusu üçlü öneri şöyledir:

a) Yeniden ormanlaştırılması mümkün olmayan araziler: “Sultanbeyli” bu konuda en çarpıcı örnektir. 2-B düzenlemesini savunanlar sürekli buraların görüntüsüyle toplum karşısına çıkmakta ve haklılıklarının kanıtı olarak göstermektedir. Buralar, gerçekten de, yeniden ormana dönüşmeyecek biçimde kentsel yerleşime dönüşmüştür. Ancak, boyutları çok büyük değildir. Toplam 2-B alanlarının yaklaşık %5’i yerleşim yerine dönüşmüş alanlardır. Yeniden ormana dönüştürülmesi mümkün olmayan böylesi yerler, rayiç değeriyle (*bu yerler daha önce süistikil yapanlardan ya da arazi mafyasından satın alınmıştır*) kullanıcılarına satılmalıdır.

b) Toplumun en yoksul kesimi olan orman köylüsü tarafından tarımsal kullanımda olan yerler: Anayasanın da öngördüğü gibi, ıslah önlemleri de alınarak, makul fiyatlarla ve ödenebilecek uzun taksitlerle (*ya da CHP’nin önerdiği gibi bedelsiz olarak*) hak sahibi orman köylülerine satılmalıdır. Toplam 2-B alanlarının Yaklaşık %34’ü bu niteliktedir.

c) Yeniden ormana dönüştürülmesi mümkün olan yerler: Orman köylüsü dışındaki kişilerce işgal edilmiş, tarımsal amaç dışında kullanılan, su-toprak dengesine zarar veren ve orman bütünlüğünü bozan yerlere el konulmalı ve kısa sürede ağaçlandırılıp ormana dönüştürülmelidir. Bu konuda verilmiş mahkeme kararları uygulanmalı; infazını gerçekleştirmeyen ya da engelleyen kamu görevlileri hakkında da gerekli yasal işlem yapılmalıdır. Toplam 2-B alanlarının Yaklaşık %61’i bu niteliktedir.

4. Maden ve Turizmi Teşvik Yasaları: Bu iki yasada yapılan düzenlemeler “**sömürge yönetimlerinde dahi yapılması mümkün olmayacak**” olanakları işletmecilerin önüne sermiştir. Üstelik verilen izinlerle yapılan sözleşmelere göre buralar, Ülkeye hemen hemen hiç düzeyinde ekonomik yarar sağlarken bu doğal kaynaklar tam

bir peşkeş çekme yoluyla devredilmektedir. Verilen izinler kamuoyu duyarlılığını ayağa kaldırmış, ciddi karşı duruşlar gerçekleşmiştir. İzmir ve yakın çevresi bu konuda en yoğun saldırıların ve dirençlerin olduğu yörelerdir. Bergama, Eşme, Efemçukuru altın işletmeleri pek çok yargı kararına karşı durularak işletilmektedir. Şimdilik İdari yargının yürütmeyi durdurduğu, Turgutlu-Çaldağı nikel madeninde de benzer bir süreç devam etmekte; eski ve yeni Bakanlar arasında suç birbirine atma yarışı sürmektedir. Taş ocakları, kanser benzeri lekeler halinde, hiçbir estetik kaygı gözetilmeden, rastgelen yerlerde işletmeye açılmaktadır. Çeşme, Seferihisar, Alaçatı ve benzeri turizm potansiyeli yüksek yerlerde verilen turizm yatırımı izinleri doğal yıkımlara dönüşmektedir. Bir yandan tarımsal sulama amaçlı kuyu açılmasına izin verilmezken öte yandan çok büyük ölçülerde su tüketen “*golf*” alanı benzeri yatırımların önü açılmaktadır.

5. Hes Furyası ve Alternatif Enerji Üretiminde Gerileme: Kamuoyuna da yansıtıldığı üzere son zamanlarda çok yoğun bir HES ruhsatı dağıtımı ve buna karşılık diğer alternatif enerji üretim taleplerinde gerileme yaşanmaktadır. Bahse konu ruhsatlar, enerji üretiminden çok suyun kendisine sahip olmayı amaçlamaktadır. Halen gündeme fazla gelmeyen konu, ruhsatlandırılan HES’ler enerji üretimine başladığında bunun üretim ve dağıtım hatları için binlerce hektar ormanın tarışlanacak olmasıdır. Zaten ormanlarımızın bütünlüğü ve ekolojik dengesi –çok parçallılık nedeniyle- bozulmuştur. Bir de bu iletim-dağıtım hatlarıyla parçalanması ormanların sağlığı açısından ciddi tehlike olacaktır.

6. Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı : Yasa tasarısının Avrupa Birliğine uyum çerçevesinde hazırlandığı iddia edilmekle birlikte, yapılan değerlendirmeler Yasanın;

- a) Koruma statülerini düzenleyerek bütüncül koruma yaklaşımını ve geçmişte elde edilmiş koruma niteliklerini ortadan kaldırmak, yasal boşluklar ve mevzuat eksiklikleri yaratarak karar verici olarak tarif edilen Bakanlık aracılığı ile milyonlarca hektar koruma alanında çeşitli yatırımlar yapılmasının önünü açmak tehlikesi içerdiği,
- b) Bu konuda hem uluslar arası sözleşmeler hem de diğer ilgili yasalarla ortaya çıkabilecek ve yasa tasarısını hazırlayanların gözünden kaçmış koruma nitelikleri mevcutsa bu durumlar için icat ettikleri “*üstün kamu yararı*” tarifi üzerinden Bakanlar Kurulu aracılığı ile bölgede yapılmak istenen yatırımlara izin verebileceği, sonucunu çıkmasına neden olmuştur.

Burada unutulmaması gereken gerçek “*ormanın korunmasından daha üstün bir kamu yararı olamayacağı*” hususudur.

7. Orman Yangınlarıyla Mücadele: Orman yangınları kamuoyunun duyarlılıkla izlediği bir konudur. Bu amaçla son yıllarda milyarlarca liralık makine-ekipman, arozo, kameralı izleme sistemleri, arvento vs. devreye sokulmuş ama yine de umulan sonuçlar sağlanamamıştır. Yanan alanla ilgili resmi raporlarda gerçek alan miktarı gizlenmesine rağmen, çıkan yangınlar sayı ve alan olarak uzun yıllar ortalamasının pek de altında değildir. Çünkü, orman yangınlarıyla mücadelede, insan faktörü ihmal edilmiştir.

a) Daha önce orman yangınlarını söndürmede çalışan işçiler yakın köylerden alınır, buradan sağlanan gelir orman köylüleri için önemli bir kaynak oluştururdu. Araç ve ekipmandaki artış, bu amaçla yapılan istihdamı ciddi ölçüde azaltmıştır. Ayrıca bu işçiler, Orta Anadolu'da ormanla hiç ilgisi olmayan, orman yangınına bilmeyen yerlerden “*adam kayırma*” ya da “*işe adam yerleştirme*” mantığıyla çalıştırılmaya başlanmıştır. 2010 yılından itibaren de bu iş taşeron eliyle yaptırılmaya başlanmıştır.

b) Yakın zamana kadar orman muhafaza memurları orman köylülerinden işe alınıp eğitilirdi. Bunlar da ormanı, orman suçlarını, kasıtlı olarak ormanın nasıl yakılacağını bilen ve buna göre de önlemini alan görevliler olurdu. Muhafaza memurları da KPSS sınavlarıyla işe alınmaya başlayınca, daha önce hiç orman görmemiş, orman kavramından dahi korkan kişiler bu işte çalıştırılmaya başlanmıştır.

c) O köylerle hiç ilgisi olmayan kişilerin gelip, hayvan otlattıkları ya da avlandıkları, kendi mntıklarına özel ağaçlandırma gereksiyele yerleşmesi, orman köylüleri açısından yabancıların oraları işgal etmesi gibi yorumlanmaktadır. Bu da köylünün “*yanarsa yansın, benim mi?*” şeklinde tepki koymasına yol açmıştır.

d) Ormanlarda yapılan üretim işlerinde önceden “*vahidi fiyat*” yöntemiyle yöre köylüleri ve kooperatifleri çalıştırılırken şimdi yaygın olarak “*dikili halde satış*” yöntemine geçilmiştir. Bu, üretimde daha önce Devlete çalışan üretimcileri şimdi (*daha düşük bir ücretle*) tüccara çalışır hale getirmiştir.

Ormanlık sektöründe yapılan düzenlemeler, ormanlıkla ilgi kurumlarda çalışan meslektaşlarımızın aldıkları eğitime, meslek etiğine ve orman sevgilerine tümüyle aykırı olduğu, hatta zarar verdiği için çalışanlar açısından önemli bir mutsuzluk kaynağı haline gelmiştir. Emek harcayarak, hafta sonları dahi çalışmaları izleyip hata yapılmaması için özen gösterdikleri, yetişen fidanları kendi çocuklarının gelişimini izler gibi izleyip büyümelerinden mutluluk duydukları ağaçlandırma ya da gençleştirme alanlarına birilerinin iş makineleriyle girip talan etmeleri onları yaralamaktadır. Üstelik bununla ilgili bürokratik işlemlere kendilerinin izin vermek zorunda olmaları bu yaranın etkisini daha da artırmaktadır. Maden ve benzeri işlemlerde Ormanlık kurumlarının izin vermeme gibi şansı bulunmamaktadır. Bu izin onaylanması zorunlu bir işlem haline getirilmiştir. Kamuoyunda ise bu işlere ormanlık kurumları izin veriyormuş gibi algılanmaktadır.

GIDA

1. Güvenli gıda tüketimi toplum sağlığı açısından çok önemli olmakla birlikte, gıda güvencesi sağlanmadan, kaliteli gıda arzı ve gıda güvenliğinden söz edilemeyeceği açıktır. “**Yeterli miktarda, uygun fiyatta ve kalitede, güvenli ve sürekli gıdaya ulaşmak**” bir insanlık hakkıdır. Bunun sağlanması, ancak uzun soluklu ve kararlı politikalarla mümkün olabilecektir.

2. Kronik açlık henüz ülkemiz gündeminde olan bir sorun değildir. Ancak; beslenme yetersizliklerinin ve gelir dağılımındaki dengesizlikler nedeniyle yeterli gıdaya ulaşımında güçlüklerin azımsanamayacak boyutta olduğu bir gerçektir. İnsan

beslenmesinde temel ihtiyaç olan hayvansal protein kaynaklarının tüketime, gelişmiş ülkelerle kıyaslandığında ülkemizde yaklaşık dörtte bir daha düşüktür. Oysa yetersiz protein alımının insanın bedensel ve mental sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olduğu bilinmektedir. Et ve süt fiyatlarının yüksek oluşu, fiyatların gerçekçi seviyelere çekilememesi ve bu yönde sağlıklı politikalar oluşturulamayı, bu tablonun en önemli etkenlerindedir.

3. Temel gıda maddelerini üretme potansiyelimizin yüksekliği dikkate alınacak olursa ülkemizdeki temel gıda maddelerinin fiyatlarının yüksekliği, yetersiz beslenme sorunlarının giderek artması anlaşılır bir şey değildir. Ancak, tarım ve gıda alanındaki hatalı politikalar sonucu kırsal nüfusun azaltılması ve tarımdan kaçış göz önüne alındığında çok doğal bir sonuçtur bu durum.

4. Bu yanlışlığı düzeltmek ve tarımsal üretimde dengeleri sağlıklı bir biçimde yerine oturtmak için biran evvel çözüme yönelik politikalar oluşturulmalı, kısa ve uzun vadedeki öncelikler belirlenmelidir. İthalat; ancak gelişmiş ülkelerle eşit koşullara sahip olduğunda, ithal ürünlerle rekabet edilebilir hale gelindiğinde üreticiye zarar vermeyecek bir ticari hareketliliktir. Et sorununda yapıldığı gibi, piyasayı düzenlemek üzere ithalata yönelmek, sorunun boyutunun büyümesine neden olmaktadır. Piyasa dengelerini düzelterek olan ithalat değil, önce doğru ve gerçekçi destekler, peşinden etkin ve yeterli bir denetim ve müdahale kurumlarının hayata geçirilmesidir.

5. Gerek üretici gerekse tüketici boyutunda yaşanan ekonomik sıkıntılar, gıda güvenliğini de riske atmaktadır. Merdiven altında üretilen ve hammadde fiyatının altında pazarlanan gıda maddeleri tüketici ile buluşabiliyor ise; bunda en önemli etken yoksulluktur. Yeterli düzeyde yapılmayan denetimler; yıllardır bu düzenin sürmesine yol açmaktadır. Gelirinin yarısına yakınına gıdaya ayırmak zorunda kalan kişiler için en önemli kriterin ucuzluk olacağı açıktır.

6. Gıda güvenliği ve güvencesini sağlamak için bu sarmaldan çıkışa yönelik bütünsel politikaların geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Ülke olarak tarım üreticisini üretimden kopartmayacak, tüketiciye güvenli ve ekonomik ürünler sunacak düzen sağlanmalıdır. Stratejik öneme sahip tarım ve gıda sektörü salt ekonomi ve piyasa kuralları ile değerlendirilmeyip güçlendirilmeli, kayıt dışı engellenmeli. Alım gücü düşük kesimlerin yeterli ve sağlıklı beslenmesini sağlamak üzere doğru politikalar geliştirilmeli. Güvenli gıda arzını sağlamak amacıyla denetimlerin kamu eliyle etkin bir biçimde gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

7. Kamuda gıda alanında temel strateji ve politikaların belirlenmesinde ve bunların uygulanmasında görev almak üzere; ilgili tüm meslek grupları yeterli sayıda, gerektiği kadar istihdam edilmelidir. Tüm bireylerin insan onuruna yakışır koşullarda güvenli ve yeterli gıdaya ulaşımının güvence altına alınması, piyasa koşulları gözetilerek değil insan odaklı oluşturulacak politikalarla mümkündür.

1. Enerjiden yararlanmak çağdaş bir insan hakkıdır. Bu nedenle enerjinin tüm tüketicilere yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve sürdürülebilir bir şekilde sunulması temel bir enerji politikası olmalıdır.
2. Ülkemizde dışa bağımlı hale getirilmiş olan enerji politikaları terk edilerek, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının açığa çıkarılması için araştırma yapılmalıdır.
3. Ülkemizde % 30 Enerji tasarruf potansiyeli olduğu belirtilmektedir. Bu potansiyelin kazanılması amacıyla Enerji verimliliği çalışmaları başta meslek odaları ve üniversiteler ve sektör temsilcilerinin görüşleri doğrultusunda yapılandırılmıştır.
4. Bu çalışmalar çerçevesinde halkın bilinçlendirilmesi için yaygın eğitim ve tanıtım kampanyaları yapılmalıdır.
5. Konutlarda enerji kimlik belgesi düzenlemeye yönelik olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yürürlüğe sokulan BEP-TR programı yürürlükten kaldırılmalı, meslek odaları ve sektör temsilcileri ve kullanıcılarla program hazırlanmalıdır.
6. 2007 yılında kabul edilen “**Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular**” kanunu jeotermal sahaların bütünlüğünü koruyamamaktadır. Bir tek saha çok sayıda ruhsata ve doğal olarak çok sayıda farklı işletmeye konu olabilmektedir. Bu durum jeotermal kaynaklar üzerinde giderilemeyecek zararlara neden olabilecektir. Sahaların bütünlüğünü sağlayacak yasal alt yapının ve etkili bir denetim mekanizmasının kurulması sağlanmalıdır.
7. Türkiye'nin bir enerji envanteri çıkarılmalıdır. Kamusal planlamayı, kamusal üretimi ve yerli kaynak kullanımına ağırlık vermeyi reddeden özelleştirme politikaları terk edilmeli, kamu eliyle yatırımlar yapılmalıdır.
8. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, ülke, halk ve kamu, kısaca toplum çıkarları doğrultusunda temel stratejileri ve politikaları geliştirmek ve uygulamakla yükümlüdür. ETKB güçlendirilmeli, uzman ve liyakatli kadrolar istihdam etmelidir. Güçlü bir ETKB'nin ülke çıkarlarına uygun politikalar geliştirmesi ve uygulaması sağlanmalıdır.
9. Tüm enerji sektörleri, petrol, doğal gaz, kömür, hidrolik, jeotermal, rüzgar, güneş, biyoyakıt vb. için strateji belgeleri hazırlanmalıdır. Daha sonra bütün bu alt sektör strateji belgelerini dikkate alan Yenilenebilir Enerji Stratejisi ve Faaliyet Planı ve Türkiye Genel Enerji Strateji Belgesi ve Faaliyet Planı oluşturulmalıdır.
10. Bu strateji belgelerinin hazırlık çalışmalarına üniversiteler, bilimsel araştırma kurumları, meslek odaları ve uzmanlık derneklerinin katılım ve katkıları sağlanmalıdır.
11. Bu amaçla, genel olarak enerji planlaması, özel olarak elektrik enerjisi ve doğalgaz, kömür, petrol vb. enerji kaynaklarının üretimi ile tüketim planlamasında, strateji, politika ve önceliklerin tartışılıp, yeniden belirleneceği, toplumun tüm kesimlerinin

ve konunun tüm taraflarının görüşlerini ifade edebileceği geniş katılımlı bir “**Ulusal Enerji Platformu**” oluşturulmalıdır. Ayrıca ETKB bünyesinde, bu platformla eşgüdüm içinde olacak bir “**Ulusal Enerji Strateji Merkezi**” kurulmalıdır. Bu merkezde yerli kaynaklar ve yenilenebilir enerji kaynakları dikkate alınarak enerji yatırımlarına yön verecek enerji arz talep projeksiyonları hazırlanıp sektöre sunulmalıdır.

12. Rüzgar türbinlerinin, hidrolik türbinlerin, jeotermal enerji ekipman ve cihazlarının, güneşten elektrik üretim panellerinin, toplamalı güneş elektrik üretim sistemlerinin, termik santral kazan ve ekipmanlarının Türkiye’de üretimine yönelik çalışmalar bir master plan dahilinde ele alınmalı, yerli üretim desteklenmelidir.

13. Plansız, çevre ve toplumla uyumsuz projelerden vaz geçilmeli, kısa ömürlü barajlar ve rant uğruna Zeugma, Allianoi, Hasankeyf, Munzur ve Fırtına Vadisi’nde somutlanan bilim dışı uygulamalarla, tarihi kültürel mirasın ve doğal çevrenin tahribine son verilmelidir. Unutmamak gerekir ki enerji üretiminde alternatifler geliştirilebilir, ancak tarihi-kültürel ve doğal değerlerimizin alternatifi yoktur.

14. Hammadde, kalifiye iş gücü ve teknolojik temelde dışa bağımlı olduğumuz nükleer enerji santralleri ile Türkiye’nin enerjide dışa bağımlılığı daha da arttırılmaktadır. Kurulum, işletim ve sökülme maliyetleri, çevresel etkileri, atık sorunları ile gelişmiş ülkelerin terk ettiği nükleer santral macerasına son verilmelidir.

EKONOMİ VE KALKINMA

1. Planlama, sanayileşme ve kalkınma birbirinden ayrılmaz bir üçlüdür. Bu kavramlar yalnızca sanayideki teknolojik gelişmeler veya üretim sürecindeki gösterge ve katma değer artışları ile tanımlanamaz. Sanayileşme ve kalkınmayı “**toplumsal kalkınma**” anlayışı içinde, planlı bir yaklaşımla, tarım, çevre, enerji, bilim, teknoloji, istihdam, sağlık, eğitim, gelir, bölüşüm ve tüm diğer alanlara yönelik politikalarla bir bütünlük içinde tanımlamak gerekmektedir.
2. Bugün her şeyden önce ülke ekonomisi ve sanayinin planlanması zorunlu hale gelmiştir. Bu planlama kamu yararına, çalışanların gelir dağılımını düzeltecek, işsizliği ortadan kaldıracak, sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmayı sağlayacak, refahı kitlesel olarak yayacak ilke ve araçları kapsamaktadır.
3. Planlama ve kalkınma odaklı çalışmalar üniversite, sanayi, meslek odaları ve sektör kuruluşlarını da kapsayan geniş bir platformda tartışılmalı, çözüm önerileri geliştirilmelidir.
4. Ülkemizin kaynakları küresel güçlerin baskısından bağımsız bir şekilde değerlendirildiğinde, Türkiye küresel rekabette yer alabilecek potansiyele sahiptir. Öz kaynaklara dayalı üretimi, bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, dış girdilere bağımlı olmayan, istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı

öngören sanayileşme politikaları uygulandığında durum değişecektir. Böylece sanayi yatırımlarında daha rasyonel seçimlerin yapılabileceği, ülkenin doğal kaynaklarının daha iyi değerlendirilebileceği, işgücünün niteliği artırılarak, istihdam odaklı, yüksek katma değerli, öncelikli sektörleri destekleyen, bölgesel farklılıkları azaltan, dengeli bir sanayi yapısı hedeflenmelidir.

5. Ülke ekonomisini dışa bağımlı ve kırılgan hale getiren Gümrük Birliği Anlaşması mutlaka askıya alınmalıdır. AB ile üyelik müzakere süreçlerinde siyasi ödümler verilmesi istenen ve Türkiye'nin iç politikasına müdahale eden tavırlar reddedilerek, müktesebat değişiklikleri tüm sektörler ve meslek örgütleri nezdinde tartışmaya açılmalı ve ülke çıkarlarına yönelik politikalar oluşturulmalıdır.

6. Sanayide üretimin Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinde yaygınlaştırılması ve KOBİ'lere rasyonel bir işletme yapısı ve ölçek getirecek düzenlemelerin yapılması zorunludur. Bunun için öncelikle bir sanayi envanteri çıkarılmalı, sistematik bir veri tabanı kurularak sürekli güncelleştirilmelidir.

7. Mühendislik alt yapısı, AR-GE ve teknolojik gelişmenin önemli bir planlama ögesi olarak değerlendirilmeli, kamu yararı ön plana alınarak benimsenmelidir.

8. İstihdamın yapısal özellikleri, iş gücüne katılım oranlarının % 44'lere düştüğünü, sanayide işsizlik oranının % 18'lere yükseldiğini ortaya koymaktadır. İş gücüne katılım oranı OECD ortalamasına (% 60) çıkarılmalı, % 24 olan kadın istihdamı mutlaka artırılmalıdır. Kırsal göçün önlenmesi için bölgesel eşitsizlikleri giderecek biçimde öncelikli sektörlerle ağırlık veren istihdam odaklı yatırımlar yapılmalıdır.

9. İşgücünün niteliğini yükseltecek meslek okulları, kurslar, seminer ve programlar ile öncelikle kamunun ağırlığı olan yatırımlar gerçekleştirilmelidir. Bölgelerin doğal kaynakları, tarım ürünleri ve insan yapısı esas alınarak bölge planlaması yapılmalıdır.

10. Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz Bölgelerinde yerel kaynaklara dayanan, ithal girdisi düşük, istihdam odaklı KOBİ niteliğindeki firmalara teşvik ve destekler öncelikli olarak sağlanmalıdır. Her türlü kayıt dışı ekonomik faaliyetin denetim altına alınması, çocuk işgücünün çalıştırılmasının önlenmesi, kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılmasını sağlayacak projelerin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

MADENCİLİK

1. Madencilik amacını *“ülkenin doğal sermayesini işleyip bunu ekonomik, toplumsal ve insani sermayeye çevirmek; kalkınmayı bu tarzda gerçekleştirmek ve daha adil ve üst düzeyde bir gelir dağılımı”*nı sağlamak olmalıdır.

2. Ulusal madencilik politikalarının oluşturulması için, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının koordinatörlüğünde tüm sektör bileşenlerinin, meslek odalarının ve üniversitelerin katılacağı Madencilik Şurası toplanmalıdır.

3. Gelecekte gereksinim duyacağımız ve titizlikle saklamamız gereken stratejik madenlerimiz belirlenmeli ve korunmalıdır. Stratejik madenler kamu eliyle işletilmeli, sektörde özelleştirme ve taşeronlaştırma politikalarından derhal vazgeçilmelidir.

4. Doğru ve uygulanabilir bir çevre ve madencilik mevzuatının oluşturulması için etkili ve yaygın bir idari örgütlenmeyle kamusal denetim sıklaştırılmalıdır.

EĞİTİM

1. İnsanlık ve toplum yararına bilimsel bilgiyi üretmek, bu bilgiyi üretecek insanlar yetiştirmek ve üretilen bilgiyi toplumla paylaşmak üniversitenin temel hedefi olmalıdır. Bu hedefler araştırma, yayın, uygulama ve eğitim araçlarıyla kamusal bir hizmet olarak gerçekleşmelidir.

2. Üniversitelerin akademik özgürlüğü ve özerkliği sağlanmalıdır. Özerk üniversite katılımcı demokratik bir işleyişe sahip olmalıdır. Akademik personel, idari personel ve öğrencilerin asli unsurlarını oluşturduğu üniversitede, tüm karar organları bu unsurların katılımıyla aşağıdan yukarıya doğru seçimle ve sürekli katılım mekanizmaları ile güçlendirilerek demokratik bir özyönetim oluşturulmalıdır. Seçilmiş, yetkili ve sorumlu kurullar eliyle, her düzeyde denetime açık bir yönetsel anlayış geliştirilmelidir. Kendi iç yapısında özerk olan üniversitenin topluma karşı sorumluluğunu yerine getirebilmesi için etkileşim kanallarının kurulması sağlanmalıdır.

3. Üniversitelerimizde her alan ve düzeyde sarf edilen emeğin; güvence içinde, liyakat, kamusal aidiyet ve etik anlayış çerçevesinde değerlendirilebildiği; bireysel akıl ve yeteneklerimizi, yaratıcılığa dönüştürebilecek, gelişmeye açık ve “*insan*” odaklı bir çalışma ortamının gerçekleştirilebildiği; bu bağlamda bilimsel özgürlüğün sınırlandırılmasına hiçbir koşulda izin vermeyen; karar süreçlerinde ilgili tüm bileşenlerin söz sahibi kılındığı özerk, demokratik katılımcı bir üniversite ortamında; insanca yaşamaya olanak verebilecek maddi koşullar içinde çalışmak, üretmek ve paylaşmak temel ilke olmalıdır.

4. Eğitim-öğretim politikası ülkemizin sosyal ve ekonomik sorunlarına duyarlı, bilimsel, özgürlüğe sahip insan yetiştirecek anlayışta düzenlenmeli; düşünme, açıklama, tartışma, sorgulama, irdeleme, karar verebilme veya sonuç çıkarma gibi bilim felsefesi ve bilimsel yönetimin içinde olan kavramların yanı sıra, davranış biçimi ve kültür kavramlarını da içermelidir. Bu düzenleme üniversiteler, meslek odaları ve ilgili toplum kesimleri ile birlikte yapılmalıdır.

5. Üniversitelerde mühendislik, mimarlık ve şehir planlamacılığı ile ilgili öğrenimin planlanması, yeni fakülte ve bölümlerinin açılması, eğitim programlarının oluşturulması, kontenjanlarının belirlenmesi süreçlerinde TMMOB'nin öneri ve onayı alınmalıdır. TMMOB mühendislik, mimarlık ve şehir planlama ile ilgili bölümlerde verilen eğitim-öğretimin hakem ve denetleyicisi olmalıdır.

6. Çok sayıda niteliksiz mühendis, mimar, şehir plancısı yetiştirmek ve yine çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ülkenin gereksinim duyduğu elemanlar yetiştirilmeli; yine gereksinim doğrultusunda yeterli eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt vb. alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturulmalı; şimdiye kadar açılmış bulunan üniversitelerin eğitim düzeyi artırılmalı, kalite eşitsizliği ortadan kaldırılmalı, oluşturulacak kalite standartları doğrultusunda denetimler yapılmalıdır.
7. Yükseköğretim kurumları yönetici, öğretim elemanı ve memurları disiplini yönetmeliği, üniversitelerimizde akademik özgürlüğün oluşmasının önündeki engellerdendir. Tamamı katılımcı bir modelle yeniden düzenlenmelidir.
8. Eğitim-öğretim politikaları ve üniversitelerin, küreselleşme politikaları ve sermaye isteklerine göre yapılandırılması uygulamalarından vazgeçilmelidir.
9. Toplumsal eşitsizliğin her çeşidini sürekli ve sistemli olarak yeniden üreten eğitim yapısı terk edilmeli; üniversiteler bilimsel bilgiyi üretme mekanları olmalıdır.
10. İlk ve orta eğitimden başlayan üniversite giriş sınavına endeksli eğitim sonucunda, öğrenci düşünme ve tartışma yeteneğini yitirmektedir. Öğretim ve sınav sisteminin bilgi depolamaya yönelik oluşu öğrenciyi ezberle zorlamakta, düşünsel gücü aşındırmaktadır. Üniversite öncesi eğitim-öğretim; laik, demokratik, çağdaş ve bilimsel ilkelere göre tepeden tırnağa yeniden yapılandırılmalıdır.
11. Herkes için her düzeyde parasız, eşit ve kaliteli eğitim olanakları sağlanmalı, bu kapsamda eğitime ve bilimsel araştırmalara bütçeden ayrılan pay artırılmalı, eğitim olanaklarından eşit biçimde yararlanamayanlar için burs, teşvik ve lehte ayrımcılık politikaları uygulanmalı, üniversitelerde harç, ikinci öğretim, yaz okulu gibi uygulamalar kaldırılmalıdır.
12. Din dersi kaldırılmalı, herkese anadilinde eğitim imkanı sağlanmalı, şoven ve asimilasyoncu eğitime son verilmeli, müfredattaki ırkçı, cinsiyetçi, militarist, dinci yaklaşımlara ayıklanmalıdır. Başta eğitim sistemi olmak üzere toplumu muhafazakârlaştırmaya yönelik tüm gerici uygulamalara son verilmelidir.
13. Okullar ve üniversiteler demokrasi kültürünün kazanıldığı, yerleştiği ve geliştiği kurumlar haline getirilmeli; eğitim kurumlarında sendika, dernek, birlik vb. oluşumların özgürce örgütlenmesinin önündeki engeller kaldırılmalı, bu yapılar karar mekanizmalarında
14. YÖK tasfiye edilmeli, üniversite sisteminin planlama ve koordinasyonu seçilmiş üniversite temsilcilerinden oluşan bir kurula bırakılmalı, üniversiteler akademik, yönetsel ve mali özerkliğe kavuşturulmalı, tüm yönetim organlarında öğretim elemanı, öğrenci, çalışan temsilcileri söz ve karar sahibi olmalı; akademik kararlar akademik topluluğun tüm üyelerinin olabildiğince eşit katılımıyla alınmalıdır.
15. Polis ve jandarma üniversitelerden çıkarılmalı; baskıcı ve cins ayrımcı uygulamalarla dolu eğitim programları terk edilmelidir.

16. Planlamacı bir anlayışla, toplumsal gereksinimleri, üretimi, istihdamı ve yaşam boyu eğitimi, ülkenin bilim ve teknoloji yeterliliğinin güçlendirilmesini temel alan ulusal eğitim politikaları yaşama geçirilmelidir.

17. Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama eğitiminin bilimsel gereklerine ters bir biçimde müfredata koyulan eğitiminin piyasalaştırılması anlamına gelen “**uzaktan eğitim**” ve mühendislik mesleğinin bilimsel özgüllüklerini hiçe sayan “**teknoloji fakülteleri**” uygulamalarına son verilmelidir.

18. Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama eğitim ve öğretim programları çağdaş teknolojiye ve bilim politikalarına uygun olarak emekten ve halktan yana yeniden düzenlenmelidir.

19. Öğrenci sağlık sigortası uygulamasına geçilmelidir.

20. Üniversite çevrelerinde üniversite olanakları kullanılarak oluşturulan teknoloji bölgelerinde öğrencilerin ucuz işgücü olarak kullanılmasına son verilmelidir.

21. Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerinin, alanında yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olan Odaların üyelerince verilmesi, bu üyelerin mesleki kurullar ve meslek etiği açısından tam olarak denetlenmesi gerekmektedir. Hizmeti veren üyelerin bilgilerinin hızla yenilenmesi gereksinimine uygun olarak, çağdaş teknikleri izleyebilmelerine yönelik sürekli mesleki eğitime tabi tutulmaları sağlanmalıdır.

22. Lisans eğitimi meslek içi eğitim programlarıyla sürekli desteklenmelidir.

23. Mesleklerini icra ederken mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları izleyen ve sicillerini tutan tek kurum olan TMMOB, mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarına yönelik tüm tasarrufların odağında olmalıdır.

24. Meslek ve teknik liseler devlet eliyle geliştirilmeli, öğrencilerin bu tür liselere girişleri teşvik edilmeli. İmam Hatip Liseleri meslek lisesi statüsünden çıkarılmalı, devlet okullarında dini eğitim kaldırılmalıdır.

SAĞLIK

Ülkemizde günümüzde uygulanmakta olan, aslında tohumları 30 yıl önce atılan, neoliberal küresel anlayışın bir ürünü olan “**Sağlıkta Dönüşüm Programı**”, kamu-özel ortaklığı ile sağlığı piyasalaştırmakta, sağlık harcamalarında ciddi bir pazar genişlemesi oluşturarak, sağlığa harcanan bütçe payında niceliksel bir artış yaratmaktadır. Bu durum, sağlıkla ilgili sosyal devlet anlayışı çerçevesinde nitelikli (*kaliteli*) ve parasız sağlık hizmetine ulaşma açısından tam bir zıtlık göstermektedir.

Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın alternatifi, “**Ulusal Sağlık Programı**” olup, kaynağı sosyal devlet anlayışının içinde saklıdır. Bu programın yürütülmesi; vatandaşların tümüne genel sosyal güvenlik şemsiyesi altında tamamen kamusal alanda

bir sağlık hizmeti sunmak, çalışanların emeğinin karşılığını güvenceli, adil ve yeterli cretlendirme ile vermek, gerekli mali kaynağı merkezi bütçeden ya da etkin şekilde vergi toplayarak sağlamakla mümkündür.

1. Küresel değil, ulusal sağlık programı oluşturulmalıdır: lkemizde “*Sağlıkta Dönüşüm Programı*” ile sağlığa ayrılan bütçe 2.9 milyar TL’den 14 milyar TL’ye kmıştır. Bu saptama ilk bakışta olumlu bir gelişme olarak algılanabilir. Ancak söz konusu artışın sağlık harcamalarından kaynaklandığı anlaşıldığında, bu olumlu algılamadaki ciddi hata ortaya çıkmaktadır. Çünkü daha çok tıbbi teknolojiye ve ilaca ihtiyaç duyduğumuz ve bu alanda gelişmiş öz sanayimiz olamadığından yabancı sermaye için bulunmaz bir piyasa yaratıldığı gerçeği karşımızda durmaktadır.

2. Tıbbi teknolojiye dışa bağımlılık önlenmeli, ulusal ilaç sanayisi geliştirilmelidir: lkemizde “*Sağlıkta Dönüşüm Programı*” ile hastalıkların arttığı niteliksiz bir sağlık sistemi ortaya çıkmış, koruyucu hekimlik plansız, programsız ve eksik yapıldığından, bile bile hastalıkların ortaya çıkış hızı artmış, tanı ve tedavi harcamaları artmıştır. lkemizde bir kısmı yıllardır görülmeyen difteri, kızamık, verem ve sıtma gibi bulaşıcı hastalıkların son yıllarda yeniden ortaya çıkması bir yana, kuş gribi ve domuz gribi gibi bir anlamda “*yaratılan*” salgınların yüksek maliyetli aşı tüketimi de sağlık harcamalarını arttırmıştır. İşyeri sağlığının ihmal edildiği, vre kirliliğinin artarak yaşandığı, kötü beslenmenin görüldüğü ve baskıcı yaşamın verdiği stres ve en büyük hastalık kaynağı olan yoksulluğın olduğu bir ülkede, hastalıklar arttığından; asıl maliyet, bütçeye harcama kalemi olarak yansımaktadır.

Türkiye’de OECD verilerine göre; bebek ölüm hızı hızla düşmekte ancak, bu veri ile sağlıkta başarıdan söz etmek yanılığıdır. Çünkü bebek ölüm hızı değerleimiz ne yazık ki, ulusal gelir düzeyi daha düşük pekçok ülkenin gerisindedir.

OECD (2010), Health at a Glance: Europe 2010, OECD Publishing. http://dx.doi.org/10.1787/health_glance-2010-en

3. Sağlığa ayrılan bütçede temel kalem koruyucu hekimlik ile ilgili olmalıdır: Sağlık harcamalarını arttıran dinamikler bir yana, sağlığa ayrılan kaynakların ne kadarının topluma döndüğü, ne lde adil dağıtıldığı bir diğer önemli konudur. Sağlıkta Dönüşüm Programı gibi sosyal devlet anlayışından uzak bir sağlık programında hastalar müşteri (*tüketici*), hastaneler birer işletmedir. Bu ticarileşen ve piyasalaşan sağlık sürecinde, kamu-özel ortaklığının kamu tarafındaki patronu sosyal güvenlik kurumudur. Muayenehaneler ve kk-orta leekli özel sağlık kuruluşları yerine, zincir şeklinde, uluslararası sermayenin nemalanacağı yapılarla ihtiyaç vardır.

4. Sağlık üzerinden para kazanılacak bir değer olmamalıdır: Sistemde hekimler dahil tüm sağlık çalışanlarına iş gücü gözüyle bakıldığından, serbest çalışma haklarının ellerinden alınması, ithal hekimlerin istihdamı ve tıp fakültesi ğrenci kontenjanlarının yükseltilmesi ile hekim sayısının arttırılması, hep ucuz iş gücü amacına yöneliktir. Sağlık hizmeti sunumunda taşeronlaşma ve sözleşmeli personellerin kullanılması da bu sistemin temel araçlarındandır.

5. Sayısal hekim ihtiyacının giderilmesi, ancak nitelikli tıp eğitimi ve kapsamlı insan gücü planlaması ile olanaklıdır: Sağlıkta Dönüşüm Programı, hızlı ve ayakta tedavi edilebilen, yüksek karlı tanınal inceleme gerektiren hastalığı olan, hastanede yatacak ise, komplikasyon gelişmedikçe kısa süreli kalacak hasta profilini sever. Performans sistemi uygulaması bu programın bir başka önemli çıktısıdır. Hekimlere havuç olarak ek ödeme modeli sunulur; hekimden hasta muayenesine daha az zaman ayırması, komplikasyon riski olsa dahi daha hızlı ameliyat yapması istenir. Verimlilik argümanını altında maliyetin azaltılması için, körlük, sakatlık gibi sonuçları olabilen ucuz tıbbi araç ve gereç kullanılması tercih edilmektedir.

6. Hekim ile hasta arasına para, puan hesabı girerse, mesleki bağımsızlıktan söz edilemez. Hekim ile hasta arasındaki ilişki, sadece kanıta dayalı tıp ve etik değerlere dayalı olmalıdır. Nitelikli sağlık hakkı temel hak olmalıdır.

7. Sağlık sistemi içerisinde kanser ve şeker gibi kronik bir hastalığı olan milyonlarca insan için durum hiç de iç acıcı değildir. Örneğin şeker hastasıysanız her gün kullandığınız şeker çubuklarının maliyetinin çoğunu kendi cebinizden ödersiniz. Yaşlıysanız, üç yıldan önce gözlüğünüz kırıldı ise yandınız; yerine koymak için cebinizden ödeyeceksiniz. Bu süre, işitme cihazında sekiz yıldır. Sadece vatandaşlık numaranızı beyan ederek, üst basamak sağlık hizmetini ücretsiz alacağınızı düşünmeyin. İlacınız için eczaneye başvurduğunuz zaman ya da emekli iseniz, emekli maaşını çekerken, hizmetin, size söylenenin aksine ücretsiz olmadığını göreceksiniz.

8. Sağlık sistemi gerçekten ücretsiz olmalıdır. Sağlık hizmeti basamakları arasındaki katkı payları kalkmalı, gerçekçi ve nitelikli bir basamak sevk zinciri kurulmalıdır. Yeşil kartlar kalkmalı, her Türk Vatandaşı tek bir sağlık sistemi içerisinde yer almalıdır.

9. Aile hekimliği sistemi genel pratisyenlik uzmanlık eğitimi ve sürekli tıp eğitimi ile desteklenmelidir.

KENTLEŞME, YEREL YÖNETİM

1. Neoliberal sosyo ekonomik dönüşümleri yerele aktaran Belediyeler Yasası, İl Özel İdare Yasası, Büyükşehir Belediyeleri Yasası, Mahalli İdare Birlikleri Yasası, İller Bankası Yasası, İmar Yasası, Kamu İhale Yasası ve ilgili diğer tüm mevzuat değişiklikleri iptal edilerek, meslek odaları ve ilgili tüm toplum kesimlerinin katılımıyla yeniden düzenlenmelidir.

2. Yerel yönetimler, katılım ve denetimde demokratikleşmeyi içselleştirmelidir. Halkın kamu bilgisine erişimi, kararları ve uygulamalarını denetleme süreçlerine katılımı ve etkin temsiliyeti sağlanmalıdır.

3. Yerel yönetim anlayışı hukuka saygılı, kamu yararını gözeten, katılımcılığa ve paylaşımına açık, şeffaf, yurttaşlarının çıkarlarını ön planda tutan bir yaklaşımda olmalıdır.

4. Kent yönetimine ilişkin mahalle ölçeğinden başlayan ve aşağıdan yukarı örgütlenen karar alma mekanizmaları kurulmalıdır.

5. Halk kendi geleceğine sahip çıkan yurttaşlar olarak görülmelidir. Kentsel hizmetlere tüm toplumsal kesimlerin ulaşması sağlanmalıdır.
6. Kentsel hizmetleri bir hak olarak gören, “yardım” adı altında sadaka dağıtarak yoksulluğu devamlı kılan politikaları benimsemeyen, sosyal adaleti temel alan, kamusal kaynakların planlanmasında toplumsal adaleti hedefleyen, bütünleşik sosyal politikalar üreten bir kent yönetim anlayışı sağlanmalıdır.
7. Yaşanabilir kentler için; planlama temel araç olarak görülmelidir. Planlama rantı belirli kişilere dağıtım aracı olarak kullanılmamalıdır. Kamu yararına aykırı, yasa dışı plan değişiklikleri durdurulmalıdır.
8. Yerleşimlerin çevresindeki tarım, mera, orman ya da tescil harici topraklar rant aracı olarak görülmemelidir.
9. Yaşam ve çalışma alanlarının doğru bir şekilde oluşturulmasında toplumun irade etkinliğini kolektivist bir tarzda temsil etmesi gereken planlamayı toplumsal yaşamın tüm alanlarına sokacak bir süreç başlatılmalıdır.
10. Kentleşme ve planlamaya yönelik “kent ve çevre suçu” kavramı geliştirilmeli, yerel yönetimlerin görev ve sorumluluklarını belirleyen yasal düzenlemelerde yer almalıdır.
11. Kentsel kamu hizmetlerini ticarileştiren özelleştirmeler ve taşeronlaştırmalar durdurulmalı, reddedilmelidir.
12. Kentte yaşayan farklı sosyal kesimlerin ortak yaşam ve dayanışma bilincini geliştirecek yeni kamusal mekanlar oluşturulmalıdır.
  - Kamuya ait arazi ve yapıların satışı ya da özelleştirilmesi yöntemleri ile elden çıkarılmasına son verilmelidir. Sosyal donatı ve teknik altyapı hizmetlerinin görülebileceği alanlar için yeni kamulaştırmalar yapılmalıdır.
13. Sağlıklı bir çevrede yaşam için, eğitim, sağlık, sosyal hizmetler, açık ve yeşil alan düzenlemeleri gibi temel kamu hizmetlerine kamusal alan sorumluluğu ile yaklaşılmalıdır.
14. Merkezi idare, kentlerin kimliğini, kültürünü, ortak belleğini yok eden uluslararası sermaye güdümündeki tepeden inme projelerine son vermelidir.

Kentin kaderini etkileyecek büyük projeler halkın, kentlinin tartışmasına açılmalı; meslek odalarının, uzman kişilerin ve üniversitelerin görüşleri ve hukuka, bilime ve tekniğe bağlılık esas alınmalıdır. Meslek örgütlerinin ve üniversitelerin bilimsel ve hukuki temellere dayandırarak karşı çıktığı hiçbir proje yerel yönetimler tarafından hayata geçirilmemelidir.
15. Eşit yurttaşlık temelinde bir toplum fikrinden hareketle, kent merkezine ulaşacak maddi imkanı olmayan ya da kent merkezi dışında yaşayan yurttaşların yaşadığı bölgelerde sosyal, sanatsal, kültürel faaliyetler kurumsallaştırılmalı, sosyal yaşam faaliyetleri herkes için erişilebilir temel bir hak olmalıdır.

16. Koruyucu sağlık hizmetlerini temel alan, parasız sağlık ve sosyal hizmet uygulamaları hayata geerilmelidir.

17. Kentsel dönüşüm projeleri, kültürel, tarihi, yerel ve zgn dokuyu koruma ve halkın çıkarları temelinde kurgulanmalı, rant politikalarına dayalı kentsel dönüşüm projeleri reddedilmelidir.

18. Kentlerde afetlerden korunmak ve zararlarından en az etkilenmek amacıyla **“Afet Risk Yönetimi”** anlayışı benimsemeli, öncelikle afet riski olan bölgeler tespit edilmeli ve söz konusu riskleri azaltacak önlemler alınmalıdır. Tüm kentlerimizde kapsamlı afet yönetim planları hazırlanmalı ve gecikmeksizin uygulama olanakları yaratılmalıdır.

19. Kent nazım planı ile bütünleşik olarak hazırlanmamış, kentsel ulaşım planı olmadan, herhangi bir ulaşım türünü seçmek, kalıcı bir ulaşım yatırımına girişmek ve ona öncelik vermek, kente ve kentliye karşı işlenmiş bir suç olarak kabul edilmelidir.

20. Kentsel ulaşım, zelleştirme ve ticari bir işletme anlayışı ile değil, kamusal bir hizmet olarak ele alınmalı, kent merkezlerini otobana dönüştürmeyen yaya öncelikli ulaşım politikası geliştirilmelidir.

21. Hava kalitesini olumsuz etkileyen otoyol ve kara taşımacılığının yerine insan odaklı toplu ulaşım olanakları geliştirilmelidir.

22. Kentler yaya, yaşlı, ocuk ve engelliler için yaşanabilir ve ulaşılabilir altyapı ve üstyapı standartlarına sahip olmalıdır.

23. Ulaşım sistemi, yolcuların ihtiyaçlarına en uygun şekilde aktarma yapmalarına imkan verecek bütünleşik bir sistem olarak tasarlanmalıdır.

24. Kentlerin tarihi ve kültürel değerlerinin korunması, geliştirilmesi, gelecek nesillere aktarılması sağlanmalıdır. Tarihsel ve kültürel geçmişimizin kentlerdeki varlıklarına yönelik her türlü olumsuz eylemin zeminini sağlayan, tahrip ve yok edilmelerinin önünü açan, bu tarz kamusal değerlerimizin rantsal dönüşümünü hedefleyen yasal düzenlemelerden ve uygulamalardan vazgeçilmelidir.

25. Engelli yurttaşlarımızın tüm kamusal alanlarda eşit olarak var olabilmeleri için mekansal tasarım ilkeleri geliştirilmeli ve uygulanmalıdır. Toplumcu bir bakış açısıyla, engelli kentlilere yönelik sosyal hizmet uygulamaları geliştirilmelidir. Belediyelerce hazırlanan proje, uygulama ve hizmetlerde engelliler için pozitif ayrımcılık yapılmalıdır.

26. Çalışmayan engellilerin kamu hizmetlerinden ücretsiz yararlanmaları sağlanmalıdır.

27. Kentlerimizde var olan sorunların açılması, sağlıklı kentsel vrelerin oluşturulması ve kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi doğrultusunda, toplumun büyük bölümünü dışlayan, halkın katılım ve denetimine kapalı mevcut yerel yönetim biçimi açılmalı, kent halkının ve meslek örgütlerinin demokratik katılımı, etkin temsiliyeti ve denetimi sağlanmalıdır.

28. Mekânsal planlamada bütüncül bakış açısı geliştirilmeli, sektörel yaklaşımdan vazgeçilmelidir.

29. Planlama, mimarlık ve kentleşmenin bir kültür olgusu olduğundan hareketle, doğal ve kültürel varlıkların/mirasın korunması için bütüncül bir ülke koruma ve kültür politikası belirlenmelidir.

30. Planlama yaklaşımında, planı yalnızca fiziksel müdahaleye odaklanan nihai bir belge olarak değil, doğal ve kültürel değerlerin korunması ile sosyo-ekonomik gelişme için araçları ortaya koyan, katılımcı, müzakereci, dinamik ve disiplinler arası gerçekleştirilen esnek bir süreç olarak benimsemelidir.

31. Yaşanabilir bir kent için, birbirinin kopyası halinde niteliksiz, kişisiz, kimliksiz kentlerde yaşamamak, yerleşimleri rant temelli **“imar”** kıskacından kurtarmak için her düzey ve kapsamdaki planlamada, doğal ve kültürel varlıkların **“kaynak”** ya da **“kullanım değeri”**nden önce, **“varlık değeri”** olarak ele alındığı bir yaklaşım benimsenmelidir.

32. Bütünleşik bir konut politikası geliştirilmelidir. Konut, anayasal olarak **“barınma hakkı”** olarak ele alınmalı, dar ve orta gelirli olan nitelikli konut edinmelerine olanak sağlayacak politikalar devletin temel politikalarından birisi olmalıdır.

33. Planlama ile teknik altyapı planlaması arasında eşgüdüm sağlanmalıdır.

34. Sağlıklı kentsel gelişme için, toplu taşıma ve bisiklet kullanımını özendirici, yaya öncelikli ulaşımı destekleyen kentsel gelişme modellerine dayanan planlama ilkeleri benimsenmelidir.

35. Plan değişiklikleri daha fazla rant için değil, kentsel standartları yükselterek yol, otopark, okul, sağlık ocağı, park, yeşil alan, oyun alanı, spor tesisleri gibi sosyal donatı ve teknik altyapı alanları kazanmak için yapılmalıdır.

36. Kültürel mirasa ve ortak belleğe ilişkin eser, yapı, meydan ya da kent parçalarının korunmasına ilişkin olarak politikalar geliştirilmelidir.

37. Planlama süreçleri kent ve demokrasi meclislerince denetlenebilir olmalıdır.

38. Onlarca af düzenlemesiyle adeta geçerli sistem haline getirilen, 1940'lı yıllarda başlayarak Cumhuriyet tarihinin son 70 yılına damgasını vuran, hazine arazilerinin işgalinden sonra kıyı alanlarına, en son olarak da orman, yaylak ve kışlaklara yayılan kaçak yapılaşmanın önlenmesi, özendirilmemesi; kamu kaynaklarının daha fazla heba edilmemesi için **“af”** bir seçenek olmaktan çıkarılmalıdır.

39. İmar konularında uzmanlaşmış bir yargı sistemi geliştirilmelidir.

40. Kentsel mekân kullanım standartlarını doğrudan etkileyen, yoksulluk, göç ve nüfus yığılması sorunlarının çözümü için acil olarak **“istihdam odaklı yerel kalkınma modelleri”** geliştirilmelidir.

41. Bölgesel planlama birimleri oluşturularak bölgesel planlamalar yapılmalı, kent planlama birimleri oluşturularak kentsel gelişme alanlarına yönelik kamulaştırma

ana planı hazırlanması yoluyla hangi sınıf toprakların imara açılacağı veya kamulaştırılacağı belirlenmelidir.

42. Mevzii imar uygulamaları kaldırılmalıdır. İmar afları yasaklanmalıdır. Kente karşı suç tanımı geliştirilerek yasal toplumsal yaptırımlara işlerlik kazandırılmalıdır.

43. Kent gelişimine göre belirlenen hedefler doğrultusunda imar durumu gözden geçirilmeli ve buna göre toplu taşımacılığa önem veren ulaşım sistemleri planlanmalıdır.

ÇEVRE

1. Hızlı Ekonomik Kalkınma ve Sürdürülebilir Gelişme, iki karşıt gelişme biçimidir. Türkiye'nin resmi politikası hızlı ekonomik kalkınmacı modeldir ve büyümeyi hedef almaktadır. Bu kapsamda, nükleer santral önerileri bu model içinde tutarlılık sergilememektedir. Oysa, dünyada doğal kaynaklara ve ekolojik dengeye yönelik önemli duyarlılıklar oluşmuştur. Öte yandan, hızlı ekonomik kalkınma, büyümeyi niceliksel değerlerle tanımladığı için, toplumsal maliyetleri çok ciddi düzeylere varmaktadır. Türkiye'de hızlı ekonomik kalkınma modelinin sorgulanması ve sürdürülebilirlik ilkesine göre kaynaklarını değerlendirmesi gerekmektedir. Bu bağlamda her tür faaliyetin Çevresel Etki Değerlendirme süreci bilimsel ve teknik yaklaşımlarla ve yerelin görüşleri dikkate alınarak tamamlanmalıdır. *(Halkın, STK'ların ve Meslek Odalarının görüşleri dikkate alınmadan kabul gören ÇED Raporlarına, TMMOB tarafından açılan davalar, Aliğa'daki 800MW'lık termik santral davası, halen sürmektedir.)*

2. Su kaynaklarının korunması için , kentsel gelişimin nüfus ve yapı yoğunluğu açısından büyüklüğü, bölgenin su kapasitesi ile dengeli, diğer bir deyişle kaynak kapasitesini aşmayacak bir biçimde belirlenmelidir.

3. Su havzalarının korunması için, koruma kullanım dengesini gözeten, Master Plan çalışmaları yapılmalıdır.

4. Tarım alanlarında, doğal kaynak alanlarında, sulak alanlarda yapılaşmalara izin verilmemeli, bu alanlardaki kaçak yapılaşmalar ortadan kaldırılmalıdır.

5. Kentsel mekansal gelişim politikalarında, küresel ısınma ve iklimsel değişim konularına önem verilmeli ve iklimsel değişime adaptasyon stratejileri geliştirilmelidir.

6. Plansız, çevre ve toplumla uyumsuz projelerden vaz geçilmeli, kısa ömürlü barajlar ve rant uğruna Zeugma, Alliano, Hasankeyf, Munzur ve Fırtına Vadisi'nde somutlanan bilim dışı uygulamalarla, tarihi kültürel mirasın ve doğal çevrenin tahribine son verilmelidir. Unutmamak gerekir ki enerji üretiminde alternatifler geliştirilebilir, ancak tarihi-kültürel ve doğal değerlerimizin alternatifi yoktur.

7. Doğal kaynakları ve turizm potansiyeli açısından da oldukça zengin olan ülkemiz de eko turizm teşvik edilmeli, doğal kaynaklarımızın hoyratça kullanımının önüne geçilmelidir.

İZMİR AKADEMİK MESLEK ODALARI PLATFORMU

İzmir Barosu

İzmir Diş Hekimleri Odası

İzmir Ezcacı Odası

İzmir Tabip Odası

İzmir Veteriner Hekimler Odası

İzmir Serbest Muh. Mali Müşavirler Odası

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

TMMOB Gemi Makineleri İşletme Müh. Odası İzmir Şubesi

TMMOB Gemi Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası Ege Bölge Şubesi

TMMOB Harita ve Kadastro Müh. Odası İzmir Şubesi

TMMOB İç Mimarlar Odası İzmir Şubesi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

TMMOB Kimya Mühendisleri Odası Ege Bölge Şubesi

TMMOB Maden Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

TMMOB Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası İzmir Temsilciliği

TMMOB Meteoroloji Mühendisleri Odası İzmir Temsilciliği

TMMOB Mimarlar Odası İzmir Şubesi

TMMOB Orman Mühendisleri Odası Ege Bölge Şubesi

TMMOB Peyzaj Mimarlar Odası İzmir Şubesi

TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi

TMMOB Tekstil Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi